

Skudsmaalsbogen en Paategning om, at han er bleven enig med Lyendet om, at Eiendommens Bærnerthing skal betragtes som gjældende i de Sager, der anlægges af Husbonden mod Lyendet, og naar en saadan Paategning er indført i Skudsmaalsbogen, skal efter det foreliggende Forslag denne Bestemmelse være bindende lige overfor den nye Husbond, saa at han skal møde ved den tidligere Husbonds Eiendoms Bærnerthing. Fremdeles foreslaas der, at som Husbonde betragtes ikke blot den, der har et Lyende i fast Ejendomme, men ogsaa Enhver, der giver et Lyende Arbejde, selv om Lyendet og Arbejdsgiveren ikke gjensidig have bundet sig til hinanden. Derved indbrages ogsaa Dagleierforhold eller en Del af de herhen hørende Forhold under Lyendeforholdet. Lignende Bestemmelser foreslaas indførte lige overfor Fæstemanden; ogsaa han skal foruden at opfylde de Forpligtelser, der ere paalagte ham ved Lyendeloven, tillige være forpligtet til at møde for den tidligere Husbonds Bærnerthing, naar den tidligere Husbond med Lyendet har indgaaet en Aftale derom og indført den i Skudsmaalsbogen. Der lægges fremdeles megen Vægt paa, at der oprettes skriftlige Kontrakter ved Siden af denne Indførelse i Paategning paa Skudsmaalsbogen, og for at fremme Oprettelsen af saadanne skriftlige Kontrakter, knyttes der dertil adskillige Fordele, som mærkelig nok udelukkende angaa Husbonden. Man skalde ikke tro, at det var Husbonden, der trængte til Opmuntring i saa Henseende, men det fremgaar af Forslaget, at disse Fordele udelukkende tilfalde Husbonden. Det foreslaas saaledes, at naar en skriftlig Kontrakt er oprettet, kan en ved Dom kjendt Erstatning forlanges indbreven ved Eksekution af vedkommende Politimester uden Udgift for Domhaveren, og fremdeles foreslaas det, at det staa den Husbond, som har oprettet en skriftlig Kontrakt med Lyendet, frit for, naar Dom er falden, at tillægge Politikassen den ham hos Lyendet kjendte Erstatning, og at denne da skal kunne betragtes som Bøde og følgerlig kunne affones; dog maa det Beløb, der skal affones, ialt ikke overstige 100 Rd. Naar Husbonden vælger denne Maade at tillægge Politikassen den ham hos Lyendet kjendte Erstatning, skal han ikke kunne søge den nye Husbond eller Fæstemanden og gjøre sit Krav gjældende hos dem. Det er disse nye Bestemmelser, der ere foreslaaede for at søge at fremme Oprettelsen af skriftlige Lyendekontrakter. Hertil knyttes i Forslagets § 7 en Del Bestemmelser, som gaa ud paa at firkte Husbonden mod Ulydighed eller Brud paa Husordenen fra Lyendets Side. I den Henseende foreslaas dels Bøderne for den Art Overtrædelser forhøjede, dels en Udvidelse af Begrebet af Ulydighed paa forskjellig Maade, og endelig foreslaas den Bestemmelse, at Husbonden selv skal kunne idømme Lyendet Bøder for Ulydighed. Husbonden skal, hvergang Lyendet gjør sig skyldig i et Forhold, der egner sig til

at straffes med Bøder af denne Art, f. Ex. Brud paa Husordenen og deslige, være berettiget til at tilkjendegive Lyendet, at han vil tilbageholde et Beløb af indtil 10 Rd. af Lønnen til Dækning af Bøden, og er Lyendet ikke tilfreds med denne Kjendelse, skal det kunne indanke den for Forligsmægleren, der i Forening med Suppleanten skal kunne paakjende Sagen, forsaavidt Beløbet ikke overstiger 3 Rd., men naar der er Tale om et større Beløb, kan Sagen gaa videre til Politivetten. I det Hele foreslaas der adskillige Tilføjelser baade af den Erstatning, Husbonden skal have hos Lyendet for Kontraktbrud, og tillige af de Bøder, som idømmes. Til dette Forslag slutter sig en Række Erklæringer fra forskjellige Landboforeninger rundt omkring i Landet, til hvilke Randers Amtshusholdningssekskab havde sendt Forslaget til Betænkning. Der er i Udvalgets Betænkning givet et Uddrag af disse Erklæringer, og det vil deraf ses, at de for en væsentlig Del gaa ud paa at slutte sig til Tanken i Forslaget fra Randers Amtshusholdningssekskab, dog med forskjellige Endringer, idet Nogle ville skærpe Bestemmelserne mod Lyendet endnu mere, medens Andre have Betænknelighed ved enkelte af Bestemmelserne, og navnlig udtale Erklæringerne sig imod en af disse, nemlig den i § 7, som gaa ud paa, at Husbonden skal kunne være Dommer i sin egen Sag. Udvalget har overfor dette Spørgsmaal tilbørlig kunnet slutte sig til Udvalget ifjor. Hele Udvalget er enig med dette i, at denne Bestemmelse om, at Husbonden skal kunne være Dommer i sin egen Sag, kan der ikke være Tale om at indføre, og ligeledes er det enig om, at adskillige Enkeltheder i Randersforslaget og de sig dertil sluttende Erklæringer ere utilraadelige. Paa den anden Side er Udvalget enig i, at der er Aarsag til at tage hele dette Forhold under Overveielse og at opfordre Justitsministeren til at undergive det en saadan Overveielse og derefter tage Bestemmelse om, hvorvidt der er Aarsag til at forelægge Lovforslag derom for Thinget. Hvorvidt et saadant Lovforslag bør forelægges, derom har Udvalget ikke villet udtale sig bestemt, og det vil ogsaa ses baade af Flertallets og Mindretallets Udtalelser, at man ikke har nogen bestemt Anskuelse om, i hvilken Retning Forandringer bør gaa, at man har villet udtrykkelig opfordre til at forelægge et saadant Lovforslag, medens man er enig om at ønske Forholdet undergivet en alvorlig Overveielse fra Regeringens Side. Det er for en væsentlig Del kun Antydninger, der ere fremkomne fra begge Sider. Flertallets og Mindretallets Opfattelse af Forholdet er imidlertid noget forskjellig. Flertallet kan navnlig give Mindretallet Ret, naar det udtaler, at der i den Tid, der er forløben siden Lyendelovens Fremkomst, ikke synes at være indtraadt Forhold, der have forringet Lyendets Stilling overfor Husbonden. Dette kan siges i juridisk Henseende, medens det derimod er ganske sikkert, at der er